

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului declarat de Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată înaintată de Axenia Diulgher împotriva lui Ivan Petrov și a Parascoviei Petrov privind demolarea garajului, revendicarea porțiunii de teren, restabilirea liniei de hotar, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat,

*(Dosarul nr. 2ra-1691/23
Nr. PIGD 2-19152413-01-2ra-26122023)*

Recursul declarat după 01 septembrie 2023, temeiurile nu se încadrează în art.432 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Au examinat anterior cauza judecătoria:

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Central (V. Carapirea)

Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (G. Colev, D. Fujenco, Ș. Starciuc)

26 august 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului declarat de Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din
Stela Procopciuc, *Președinte*,
Elena Croitor
Ion Munteanu, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 24 septembrie 2019, Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Petrov și a Parascoviei Petrov, privind demolarea garajului, revendicarea porțiunii de teren, restabilirea liniei de hotar, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor judiciare.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamanta a invocat că, potrivit certificatului de stabilire a cotelor-părți, întocmit și autentificat la 20 august 2007 de notarul Elena Nichiforova, Axenia Diulgher și Vladimir Cozmolî dețineau câte ½ cotă-parte din terenul pentru construcții cu numărul cadastral *****, cu suprafața de 0,0745 ha, precum și din construcțiile amplasate pe acesta, situate în or. *****, str. ***** nr. ***.

3. La 24 august 2007, Vladimir Cozmolî și-a donat cota-parte Axeniei Diulgher, fapt confirmat prin contractul de donație autentificat de notarul Elena Nichiforova.

4. Reclamanta a susținut că vecinul Ivan Petrov, proprietar al terenului învecinat cu numărul cadastral *****, situat în or. *****, str. ***** nr. ***, a ocupat abuziv o parte din terenul cu numărul cadastral *****, prin amplasarea parțială a unui garaj construit ilegal pe terenul său.

5. Ocuparea terenului și încălcarea hotarului ar fi fost constatate prin Actul de constatare din 17 septembrie 2014, întocmit de OCT Basarabeasca, Actul de examinare a gospodăriilor din 06 noiembrie 2016, întocmit de Primăria Basarabeasca, și Actul de constatare pe teren din 17 septembrie 2015, întocmit de comisia Primăriei Basarabeasca, acte incluse în dosarul tehnic de actualizare a Planului cadastral al terenului cu numărul cadastral *****.

6. La 09 iulie 2019, Banti Tatiana, fiica sa, împuternicită prin procură să-i reprezinte interesele, i-a expediat lui Ivan Petrov o reclamație, prin care i-a solicitat să elibereze, în termen de 10 zile, porțiunea de teren ocupată și să soluționeze litigiul pe cale amiabilă. Reclamația a fost recepționată de Ivan Petrov în aceeași zi, fapt confirmat prin avizul de recepție, însă acesta

nu a eliberat terenul și nu a întreprins demersuri pentru soluționarea amiabilă a litigiului.

7. În aceste condiții, reclamanta a susținut că Ivan Petrov o privează de posesia și folosința unei porțiuni din terenul ce îi aparține cu drept de proprietate, limitându-i astfel posibilitatea de a utiliza terenul și de a întreține construcțiile aferente.

8. Având în vedere cele enunțate, Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină, a solicitat obligarea pârâtului Ivan Petrov la demolarea garajului edificat pe terenul cu nr. cadastral *****, care se extinde parțial pe terenul său cu nr. cadastral *****, situat în or. *****, str. *****, **, predarea porțiunii de teren ocupate ilegal din terenul cu nr. cadastral *****, restabilirea liniei de hotar pe segmentul 2–4 dintre imobilele cu nr. cadastrale *****, situat în str. *****, și *****, situat în str. *****, precum și încasarea prejudiciului moral de 50000 de lei și a cheltuielilor de judecată.

9. Prin încheierea protocolară din 30 iunie 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, Polina Petrov s-a atras în proces, în calitate de copârâtă, iar IP „Agenția Servicii Publice”, în calitate de intervenient accesoriu.

10. Prin hotărârea din 10 august 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată formulată de Axenia Diulgher.

11. La 15 august 2022, Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină a declarat apel, iar la 06 februarie 2023 a prezentat cererea de apel motivată împotriva hotărârii din 10 august 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central, solicitând casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii sale.

12. Prin decizia din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, corectată prin încheierea din 14 noiembrie 2023 a Curții de Apel Comrat, s-a respins apelul declarat de Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină și s-a menținut hotărârea din 10 august 2022 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Central.

13. Pentru a decide astfel, Curtea de Apel Comrat a conchis că soluția primei instanțe de respingere a acțiunii este legală și întemeiată, întrucât, prin raportare la actele și probele administrate, nu s-a confirmat existența unor temeiuri suficiente pentru a considera că garajul edificat de Ivan Petrov a fost construit ilegal sau că acesta ocupă în mod nelegitim terenul reclamantei.

14. Instanța de apel a reținut că garajul a fost edificat în baza actelor permissive și recepționat în modul stabilit, iar reclamanta, devenită proprietara imobilului în anul 2007, nu a formulat obiecții cu privire la pretinsa depășire a hotarului până sau imediat după edificarea construcției, circumstanță relevantă prin prisma art. 599 alin. (1) Cod civil.

15. Totodată, probele administrate nu au permis stabilirea cu certitudine a unei încălcări a hotarului, actele cadastrale și actele de constatare prezentând divergențe, astfel încât, în condițiile art. 603 alin. (1) Cod civil, a fost reținută posesia de fapt a vecinilor.

16. În aceste condiții, instanța de apel a apreciat că nu sunt întrunite premisele pentru admiterea pretențiilor privind demolarea garajului, revendicarea porțiunii de teren și restabilirea hotarului, iar, în lipsa temeiniciei pretențiilor principale, corect au fost respinse și cererile privind prejudiciul moral și cheltuielile de judecată.

17. La 07 decembrie 2023, Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină, a declarat recurs împotriva deciziei din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere a cererii sale de chemare în judecată.

18. În susținerea recursului, recurenta a invocat art.432 alin.(1) și (2) lit.c) Cod de procedură civilă, apreciind că atât hotărârea primei instanțe, cât și decizia instanței de apel sunt ilegale și nefondate, fiind pronunțate cu interpretarea eronată a legii.

19. Or, prima instanță a reținut în mod eronat lipsa probelor privind prejudiciul material și moral cauzat de pârâți, deși defrișarea ilegală a livezii a fost constatată cu certitudine, iar din acest fapt decurg atât prejudiciul material, cât și cel moral invocate.

20. Totodată, instanțele de fond și de apel și-au motivat hotărârile prin prisma art.603 alin.(1) Cod civil, apreciind ca fiind imposibilă determinarea hotarului real dintre imobile și decisivă, în acest sens, posesiunea de fapt a vecinilor.

21. Această concluzie a fost calificată de recurentă drept eronată, întrucât hotarul dintre terenurile părților, precum și încălcarea acestuia de către pârâți, sunt stabilite cu certitudine prin titlurile de proprietate ale ambelor părți, planurile geometrice și datele cadastrale, actele de constatare întocmite de autoritățile publice locale, precum și dosarul tehnic elaborat de SC „Comerzan-Latifundiar” SRL.

22. Aici, recurenta a subliniat că deși instanțele ierarhic inferioare au descris aceste înregistrări, ele nu le-au dat o apreciere efectivă, limitându-se la o concluzie pripită privind imposibilitatea determinării hotarului, contrar art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

23. De altfel, învederând prevederile art.581(374) și art.497(312) alin.(1) ale Codului civil, referitoare la dreptul proprietarului de a-și revendica bunul aflat în posesiunea nelegitimă a altuia și la răspunderea posesorului de rea-credință, recurenta a arătat că Ivan Petrov ocupă cu rea-credință o porțiune din terenul său, fiind obligat să o restituie, iar prin această ocupare abuzivă a privat-o de posibilitatea de a-și folosi terenul și de a-și repara locuința.

24. Recurenta a relevat totodată că pârâții nu au contestat niciodată deciziile autorităților competente prin care au fost stabilite hotarele dintre loturi, recunoscând astfel implicit legalitatea acestora, deși le-au încălcat prin construcțiile edificate pe terenul vecinei lor.

25. Pentru aceste motive, Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină a susținut că instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe, s-a pronunțat eronat în favoarea respingerii cererii de chemare în judecată, ceea ce impune casarea atât a deciziei instanței de apel, cât și a hotărârii primei instanțe, întrucât erorile comise au dus la soluționarea greșită a cauzei și la încălcarea dreptului de proprietate garantat de art.127 din Constituția Republicii Moldova.

26. Prin referința depusă la 10 iunie 2024, Ivan și Parascovia Petrov, reprezentați de avocatul Anatolie Casap, au solicitat declararea inadmisibilă a recursului înaintat de Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină deciziei din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, întrucât motivele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare de la 01 septembrie 2023.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

27. Art. XI alin. (1), (3) din Legea nr. 246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție):

„(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 1 septembrie 2023.

(3) Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi.

28. În această consecvență, examinarea admisibilității recursului declarat de Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină împotriva deciziei din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat, la 07 decembrie 2023, va fi examinată prin prisma temeiurilor stipulate în redacția art. 432 din Codul de procedură civilă în vigoare de la 01 septembrie 2023.

Astfel, la momentul depunerii și examinării admisibilității prezentului recurs, prevederile legale relevante aveau următorul conținut:

29. Art. 431 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

(2) Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.”

30. Art. 432 alin. (1) lit. a)-f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul este admis dacă:

- a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;
- b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;
- c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen;
- d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;
- e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;
- f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(2) Temeiurile menționate la alin.(1) lit.d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

31. Art. 433 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă:

„(1) Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

- f) recursul este vădit neîntemeiat.”

32. Art. 434 alin.(1) – (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

33. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil.

(2) Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

34. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină s-a conformat dispozițiilor art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, și a depus în termen recursul la 07 decembrie 2023. Or, decizia Curții de Apel Comrat a fost pronunțată la 12 octombrie 2023 și notificată recurentei și reprezentantului acesteia, avocatului Alexandru Găină, prin intermediul oficiului poștal, la 21 noiembrie 2023 (f.d.38, 40, Vol.II).

35. Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (1) lit.a)-f) și alin. (2) din Codul de procedură civilă (a se vedea pct.30).

36. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă (în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023, în vigoare de la 01 septembrie 2023), enunțate la pct.30 din prezenta încheiere.

37. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, deși la data pronunțării deciziei instanței de apel din 12 octombrie 2023 erau deja în vigoare dispozițiile art. 432 din Codul de procedură civilă, în redacția Legii nr. 246 din 31 iulie 2023 (intrată în vigoare la 1 septembrie 2023), recurenta nu a manifestat diligența necesară, invocând temeiuri de drept din redacția anterioară a legii procesuale — respectiv cea prevăzută de Legea nr. 272 din 29 noiembrie 2018 (în vigoare de la 12 ianuarie 2019) — care și-au pierdut valabilitatea juridică și nu mai produc efecte, fiind considerate caduce.

38. De altfel, verificând motivele de casare, invocate în cererea de recurs de Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în vigoare la 01 septembrie 2023, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel și nu relevă existența temeiurilor de declarare a recursului ca fiind admisibil, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

39. Potrivit jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri.

40. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, recursul declarat de Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină conține obiecții de fapt și de drept, similare celor expuse anterior în cadrul examinării cauzei, care au fost analizate de către instanța de apel, fiind apreciate corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

41. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că, dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a

pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate instanței de apel și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

42. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că argumentele invocate de către recurentă nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, și respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

43. Prin urmare, dezacordul recurente cu decizia instanței de apel, nu constituie temei de casare a deciziei contestate, or, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are un caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

44. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele ierarhic inferioare. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

45. În contextul prevederilor art. 432 alin. (2) din Codul de procedură civilă, în cazul invocării inclusiv în recurs de către recurent a temeiurilor conținute la art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs verifică sub aspectul dat temeiurile recursului.

46. La acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, în jurisprudența sa constantă, statuează că, dreptul de acces la instanță nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, p. 38, cauza Stanev împotriva Bulgariei (MC), p. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (cauza Luordo împotriva Italiei, p.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (cauza Levages Prestations Services împotriva Franței, p. 45). Procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (cauza Helmers c. Suediei, 09 octombrie 1991).

47. Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează că recursul declarat de Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 din Codul de procedură civilă și drept urmare prin prisma art. 433 alin. (1) lit. f), urmează a fi considerat inadmisibil, deoarece este vădit neîntemeiat.

48. Din aceste motive, în conformitate cu art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 alin. (1) lit. f), art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI

Consideră inadmisibil recursul declarat de Axenia Diulgher, reprezentată de avocatul Alexandru Găină împotriva deciziei din 12 octombrie 2023 a Curții de Apel Comrat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Elena Croitor

Ion Munteanu